

znamená možnost, věci skutečně nakládati, spojenou s vůlí, tuto možnost zachovati. Že by se byl železniční erár držby oněch věcí vzdal, netvrdí ani stížnost. Možnost s nimi nakládati pak nepominula pro dráhu ani ohledně těch věcí, které, jak možnost toho rozsudek připouští, s vozů po uvolnění jich dvířek nebo po jich otevření někým jiným vypadly, pokud věci ty i pak zůstaly v obvodu nádraží, tedy v dosahu moci dráhy. Tomu je tak i ohledně listového a cigaretového tabáku, který se sice dle rozsudkového zjištění nacházel na valníku, náležejícím soukromému povozníku, ale také na nádraží. Možnost, s věcmi vskutku nakládati, byla dráze odňata teprve tím, když si je obžalovaní a to dle rozsudkového zjištění z části dokonce i z vozů, ale vesměs z míst, nalézajících se v obvodu nádraží, přisvojovali.

Čís. 431.

Pro trestnost křivého svědectví (§ 199 lit. a) tr. zák.) jest bez významu, mohl-li by svědek býti volán na základě své výpovědi k zodpovědnosti úřadem politickým pro jiný delikt, než ohledně něhož vypovídal. Svědek může opravit výpověď pouze do skončení a podepsání protokolu.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1921, Kr I 743/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 28. července 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 199 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Stžovatel Václav L. byl uznán vinným zločinem podvodu ve smyslu §§ 197 a 199 a) tr. zák., jehož dopustil se tím, že dne 14. února 1920 před okresním soudem ve V. v trestní věci proti Aloisu Ž-ovi pro předražování vydal vědomě křivé svědectví. Vzav za prokázáno, že obžalovaný věděl, že jest vyslýchán jako svědek a že přes to vypovídal vědomě nesprávně, vyslovil nalézací soud vůči obhajobě obžalovaného, že se obával trestního stíhání pro koupí pokud se týče pro přeplácení brambor, přesvědčení, že obžalovaný takovéto obavy neměl a mítí nemusil. Proti přesvědčení tomuto brojí zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 šu 281 tr. ř. tvrdíc, že není po zákonu odůvodněno a že trpí vnitřním odporem. Vzhledem k prvému zjištění soudu nalézacího není pochyby, že jest splněn formální předpoklad stíhání a odsouzení obžalovaného pro křivé svědectví. Pokud se týče materiálního předpokladu, dlužno arci vycházeti ze zásady, ovládající ducha řádu trestního, a vyslovené zejména v předpisu § 202 tr. ř., že totiž vinník není povinen k vině své se doznati a nesmí býti nijakým způsobem donucován, by se doznal; ani sankce § 199 lit. a) tr. zák. nesmí býti tudíž použito za prostředek k obejití zákazu § 202 tr. ř. Vyjde-li tedy při bližším prozkoumání sběhu věci na jevo, že osoba, jako svědek vyslýchaná, v době výsledku byla sama pachatelem, spolupachatelem nebo spoluvinníkem činu, ohledně něhož je

slyšena, jest výpověď tato po stránce materiální vlastně zodpovídáním a ospravedlňováním se obviněného, na něž nelze ustanovení § 199 a) tr. zák. použiti. V případě, o něž jde, nelze však obžalovanému přiznati podobného postavení z té příčiny, poněvadž se jednalo o trestní řízení proti Aloisu Ž—o v i a t o p r o p ř e s t u p e k p ř e d r a ž o v á n í, při němž svědek, nynější obžalovaný Václav L. nebyl ani jako spolupachatel ani jinak jako spoluvinník súčasněn. Možnost, že obžalovaný by svého času mohl býti po případě volán ku zodpovědnosti úřadem politickým pro delikt jiný, mohla by snad, jelikož zákon v ohledu tom neobsahuje nějakého speciálního předpisu, přijíti v úvahu jen jako nebezpečí hanby po rozumu § 153 tr. ř., které by bylo obžalovaného oprávněovalo odepřítí odpověď na otázku. Jelikož se tak nestalo, obžalovaný naopak v závadném bodě vypovídal vědomou nepravdu, jsa si plně vědom toho, že vypovídá ve vlastnosti svědka, jest výrok odsuzující ho pro zločin dle § 199 a) tr. zák. úplně ospravedlněn. Shora uvedené přesvědčení soudu nalézacího nemá proto pro právní posouzení věci rozhodujícího významu a bylo by tedy bez váhy, i kdyby snad bylo stíženo formelnými vadami, stížnostmi vytýkanými. Blíže se jimi zabývati není proto zapotřebí, když o zmatečnosti rozsudku dle čís. 5 § 281 tr. ř. z důvodů právních řeči býti nemůže. Důsledkem hořejších úvah padá též důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., pokud jím je uplatňováno, že o skutkové povaze zločinu podvodu dle § 199 a) tr. zák. nemůže býti řeči vzhledem k obraně obžalovaného, že vypovídal při závadném výslechu ze strachu před trestním stíháním a že tudíž v nepravdivé výpovědi jeho, formelně sice jako svědkem učiněné, spatřovati dlužno oprávněování se osoby, z činu trestního podezřelé. Neodůvodněnou je však stížnost i v tom směru, pokud tvrdí, že čin obžalovaného stal se beztrestným pro dobrovolné odstoupení. Stížnost jest na stanovisku, že svědeckou výpověď obžalovaného v téže trestní věci učiněnou jednak v přípravném vyhledávání, jednak při hlavním přelíčení dlužno považovati za jeden celek, že následkem toho jeví se býti závadná prvá výpověď pouhým pokusem, jenž dobrovolným odstoupením a opravou stal se beztrestným, zvláště, když prý § 106 tr. ř. připouští podstatné dodatky a opravy výpovědi bez omezení, byl-li již protokol formálně skončen a uzavřen. Než ve smyslu §§ 105 a 106 tr. ř. může svědek doplniti a opravití své seznání, dokud jeho výslech není ukončen; zevním znamením v tomto ohledu je skončení protokolu a podepsání jeho svědkem. Jen tenkrátě tedy, kdyby svědek při výslechu potvrdil něco nepravdivého, ale před zmíněným formelním ukončením výslechu náležitě to opravil, nedopustil by se zločinu křivého svědectví podle § 199 a) tr. zák., nýbrž jen beztrestného pokusu, poněvadž dobrovolně ustoupil od dokonání zločinu. Opravil-li výpověď teprve v pozdějším období, nemůže se již dovolávati beztrestnosti. V tom, že obžalovaný byl vyslýchán jako svědek při hlavním přelíčení, nelze spatřovati pokračování výslechu z přípravného vyhledávání, nýbrž dlužno výslech ten vzhledem ku zásadě ústnosti a bezprostřednosti hlavního přelíčení jakož i se zřetelem na ustanovení §§ 247 a 248 tr. ř., pokládati jak co do formy tak i co do věci za výslech nový. Zločin podvodu, o něž jde, nenáleží k oněm činům, jichž trestnost může býti zrušena napotomní účinnou lítostí. Nelze proto tvrditi, že správnými údaji při hlavním přelíčení byly odstraněny nepravé údaje přípravného vyhledávání, neb že dokonáný čin

trestný byl přesunut zpět do období pokusu a stal se beztrestným tím, že byla křivá výpověď odvolána. Takovéto pojetí nebylo by lze sloučiti s povahou zločinu, o němž jde, a s požadavky právní bezpečnosti. Neboť důvod trestnosti křivé výpovědi, totiž ohrožení konání spravedlnosti, platí i při výpovědech, učiněných v přípravném vyhledávání, uváží-li se, že na nich druhdy závisejí mnohé, pro obviněného závažné následky, jako zastavení nebo další provádění trestního řízení, uvalení nebo zrušení vazby, dání v obžalobu, ba i výsledky hlavního přelíčení.

Čís. 432.

Skutková podstata urážky dle § 312 tr. zák. nevyžaduje kvalifikace urážek dle §§ 487 až 496 tr. zák.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1921, Kr I 908/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 4. října 1920, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem ve smyslu § 312 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost označuje výrok odsuzující protizákonným, poněvadž ke skutkové podstatě dle § 312 tr. zák. vyžaduje zákon urážku veřejného orgánu ve smyslu §§ 487 až 496 tr. zák. Pouhé neslušné a nezdvořilé jednání, jaké ohledně stěžovatele jediné bylo zjištěno, ke skutkové podstatě nestačí a mohlo by opodstatniti nanejvýše přestupek dle § 314 tr. zák., pro nějž však nebylo žalováno. Lze přisvědčiti názoru, že pro odsouzení dle § 312 tr. zák. nestačí pouhé neslušné a nezdvořilé jednání vůči osobě veřejné služby, pokud nedosáhlo stupně ústní urážky. Nelze však souhlasiti s názorem stížnosti, že by jako slovní urážka ve smyslu § 312 tr. zák. v úvahu přišel jen výrok, zakládající ohledně osoby soukromé přímo urážku na cti vedle paragrafů stížností citovaných. Zákon nechrání v § 312 tr. zák. osobní čest veřejného orgánu, nýbrž vážnost jeho veřejné služby. Proto nelze pro trestnost dle § 312 tr. zák. přiložiti měřítko §§ 487 až 496 tr. zák. V tomto případě jde zejména o výrok vůči četníku, že, když chce k nim (osobám, u nichž konána byla domovní prohlídka) do druhé světnice jíti, že si má vzíti napřed povolení. Výrok ten obsahuje však zřejmě výčítku, že se četník, domovní prohlídku konající, nezachoval, jak to káže slušnost, pokud se týče jak nařizují to pro něho platné předpisy. Výčítka takovou, obzvláště pronesena-li, jak zjištěno, ve spojení s jinak drzími odpovědmi, právem shledal soud urážlivou pro veřejnou funkci četníka, vykonávajícího domovní prohlídku. Není proto výrok, odsuzující stěžovatele pro přestupek § 312 tr. zák. nezákonným a nemůže skutková podstata méně trestného přestupku dle § 314 tr. zák. již vůbec přijíti v úvahu. Budiž proto jen mimochodem podotknuto, že obžaloba pro přestupek § 312 tr. zák. pojímala by v sobě vzhledem k jasnému předpisu § 262, 267 tr. ř. ovšem i obžalobu pro přestupek § 314 tr. zák., že tudíž odchylný názor, ve stížnosti vyslovený, jest zřejmě nesprávným.